

La chance tourne

Vers le milieu de 1941, les signes avant-coureurs de la défaite allemande apparurent à l'horizon. En effet, les attaques aériennes sur l'Angleterre ne donnaient aucun résultat, l'armée anglaise se réorganisait; à partir de mars, les États-Unis accordèrent à l'Angleterre une aide financière (« prêt-bail »). Churchill galvanise l'énergie des Anglais.

Le 22 juin, Hitler envahit la Russie. Sûr d'une victoire rapide, il lance trois millions d'hommes à l'attaque. En septembre, Léninegrad est investi, les faubourgs de Moscou en feu, la Russie blanche et l'Ukraine occupées.

Mais la Russie résiste et les Allemands doivent envisager une rude campagne d'hiver à laquelle ils ne sont pas préparés.

En décembre 1941, l'Amérique entre en guerre. En 1942, une armée anglaise, commandée par le général Montgomery, commence à chasser d'Égypte l'armée de Rommel. En novembre, les forces anglo-américaines, sous les ordres du général Eisenhower, débarquent au Maroc et en Algérie.

En Russie, la chance a tourné. Une armée allemande commandée par le général Paulus capitule à Stalingrad le 2 février 1943. L'Allemagne a perdu l'initiative des opérations.

En juillet, les Anglais et les Américains débarquent en Sicile; en septembre, ils seront en Italie. Mussolini, arrêté et obligé de démissionner, est délivré par des parachutistes allemands. Il constitue alors une république en Italie du Nord. Son successeur Badoglio (voir page 166), après avoir dissous le parti fasciste, signe un armistice

avec les alliés. Il déclare la guerre à l'Allemagne quelques semaines plus tard.

Le 6 juin 1944, les forces alliées, sous la conduite du général Eisenhower, débarquent en Normandie et, après la percée d'Avranches, établissent rapidement un vaste front à l'ouest. Aidées par les troupes françaises du général de Lattre de Tassigny, débarquées en Provence le 15 août, elles libérèrent une grande partie de la France et la Belgique. Le 25 avril 1945, Occidentaux et Soviétiques faisaient leur jonction sur l'Elbe. Le 28, Berlin, menacé par les Russes, était en flammes et Hitler se suicidait. Le 8 mai, son successeur, l'amiral Doenitz, capitulait sans conditions.

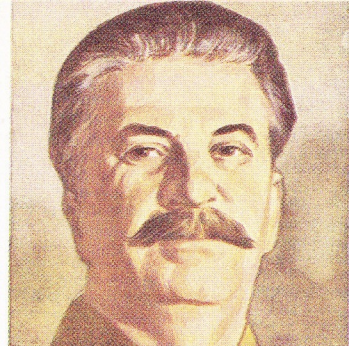
Cette guerre, qui a entraîné la perte de 36 millions de vies humaines, a été vraiment « totale ». Tandis que, dans le monde entier, les armées régulières et les partisans combattent sur terre et dans les airs, sur les mers et dessous, la population civile participe à l'effort de guerre, subit les bombardements intensifs, a l'esprit façonné par les propagandes. La notion même d'humanité est altérée, devant trop de crimes commis au nom de la raison d'État ou de l'obéissance aveugle. De vastes transferts de populations conduisent sur les routes et dans les camps des millions de « personnes déplacées ».

En haut : Churchill, premier ministre anglais et organisateur de la résistance à Hitler. Franklin D. Roosevelt, président des États-Unis, et Staline. Les drapeaux de quelques nations alliées.

En bas : carte sur laquelle les flèches indiquent les avances des alliés. Le pointillé montre les limites de l'avance allemande en Russie.

En haut de la carte, à gauche : Eisenhower; sur la France, de Lattre de Tassigny; en bas, Montgomery.

A droite de la carte : le maréchal Tito (il aida les Russes dans les Balkans) et, en haut, le maréchal russe Joukov, vainqueur à Stalingrad.

HET EINDE VAN HITLERS RIJK

Tegen het eind van 1940 had Hitler-Duitsland alle landen, waartegen het vocht, verslagen, met uitzondering van Engeland. In september van datzelfde jaar sloten Duitsland en Italië met het machtige Japan een driemogendhedenverdrag.

Maar binnen het jaar was het zaad van de Duitse ondergang gezaaid. Het Duitse luchtbombardement op Engeland was mislukt. Reeds in 1941 begon Engeland, onder leiding van Churchill, aan een snelle wederopbouw van zijn leger. Het vernieuwde zijn uitrusting, militaire vliegtuigen verlieten in grote aantallen de fabrieken en in maart 1941 begonnen de Verenigde Staten in het kader van de nieuwe Leenen-Pachtwet Engeland van goederen te voorzien.

Toen beging Hitler op 22 juni de fout, Rusland binnen te vallen, met de bedoeling het als leidende macht uit te schakelen. Bij deze verrassingsaanval wierp hij 3.000.000 man, waaronder Duitsers, Italianen, Finnen en Roemenen in de strijd. Hij twijfelde er geen ogenblik aan, of de overwinning zou binnen enkele weken zijn behaald. En inderdaad had hij begin september 1941 Leningrad omsingeld. De voorsteden van Moskou lagen onder vuur, Wit-Rusland en de Oekraïne waren bezet.

Toen de Russen terugtrokken, verbrandden en vernielden ze echter alles. Behalve de "verschroeide aarde" veroverden de Duitsers weinig. Hun verbindingslijnen werden langer en kwetsbaarder en ze moesten rekening houden met een wintercampagne, waarop ze hoegenaamd niet waren voorbereid. Toch doorstonden ze, ondanks zware verliezen, de winter en vochten in 1942 zelfs in Stalingrad, aan de Wolga. Toen gaf Stalin het bevel, geen voetbreed meer te wijken. Rusland, dat door militaire leveranties uit Amerika en Engeland werd gesteund, ging tot de aanval over. In februari 1943 moest een leger onder generaal Von Paulus capituleren. Duitsland verloor niet alleen 300.000 man, maar daarenboven zijn reputatie van onoverwinnelijkheid. Vanaf dat ogenblik tot in mei 1945 werden de Duitsers bijna voortdurend teruggedrongen, waarbij de Russen in de Balkan door de partizanen onder maarschalk Tito werden geholpen.

Intussen waren de Verenigde Staten, onder president Franklin D. Roosevelt, sedert december 1941 met Japan, Duitsland en Italië in oorlog, tengevolge van de Japanse aanval op Pearl Harbour. In oktober 1942 begon het Britse Achtste Leger onder generaal Montgomery de strijdkrachten van Rommel naar het westen toe uit Egypte te verjagen. In november landden Engels-Amerikaanse troepen onder generaal Eisenhower in Marokko en Algerië en rukten naar het westen op. Tegen mei 1943 was het Duitse Noord-Afrika-avontuur voorgoed afgelopen.

In juli 1943 maakten Engeland en Amerika een begin met de invasie van Sicilië; in september was de beurt aan het Italiaanse vasteland. Mussolini werd gearresteerd en gedwongen, zijn ontslag in te dienen. Hij werd echter door Duitse luchtlandingstroepen in de nabijheid van Rome bevrijd en nam later de leiding van een marionettenregering in Noord-Italië. Maar zijn opvolger, maarschalk Badoglio, ontbond in Zuid-Italië de fascistische partij en ondertekende een wapenstilstand met de Geallieerden. De Duitse strijdkrachten in Italië vochten tot de laatste dagen van de oorlog verder, wat echter voor de Duitse hulpbronnen een verdere aderlating betekende. Mussolini zelf werd in april 1945 gefusilleerd.

De grootste slag werd aan Hitlers wankelend rijk toegebracht op 6 juni 1944, toen een reusachtig geallieerd leger onder generaal Eisenhower in Normandië landde en snel een groot westelijk front vormde. In september 1944 had dit leger, gesteund door troepen die in Zuid-Frankrijk onder generaal De Lattre de Tassigny waren geland, bijna heel Frankrijk en België bevrijd. Op 28 april 1945 pleegde Hitler in het brandende Berlijn zelfmoord, waarna zijn opvolger, admiraal Doenitz, zich op 8 mei onvoorwaardelijk aan de Geallieerden overgaf.

Boven : Churchill, Roosevelt en Stalin en de vlaggen van enkele geallieerde landen. **Onder :** Kaart waarop de pijlen de opmars van de Geallieerden aangeven. De streeplijn duidt aan tot waar de Duitsers in Rusland kwamen. De portretten op de kaart zijn die van Eisenhower (boven links), De Lattre de Tassigny (midden links), Montgomery (onder), Tito (midden rechts) en Zukow (boven rechts). Groen = westelijke Geallieerden; donkerbruin = Rusland; grijs = neutralen; blauw = gebieden tegen het einde van 1944 heroverd; lichtbruin = gebieden heroverd omstreeks mei 1945; groen en blauw = gebieden die na de herovering bij het geallieerde kamp kwamen; bruinoker = gebieden die bij de capitulatie nog in Duitse handen waren.

Globerama

HISTOIRE DES CIVILISATIONS MENS EN WERELD, VROEGER EN NU

CASTERMAN

HET AVONTUUR VAN MENS EN WETENSCHAP

KEURKOOP NEDERLAND

© ESCO PUBLISHING COMPANY

Le présent ouvrage est publié simultanément en
français (Casterman, Paris-Tournai)
allemand (International School, Cologne)
anglais (Odhams Press, Londres)
américain (International Graphic Society, New York)
danois (Munsgaard Scandinavisk Bogforlag)
finlandais (Munsgaard)
hollandais (Keurkoop, Rotterdam)
italien (Fratelli Fabbri, Milan)
portugais (Codex)
suédois (Munsgaard)

2e édition, 1964

KEURKOOP NEDERLAND

© ESCO PUBLISHING COMPANY

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN VOOR ALLE LANDEN

Art © 1959 by Esco, Anvers

Text © 1963 by Casterman, Paris

Tous droits de traduction et de reproduction réservés.